

Svar på skriftligt spörsmål SSS 638/2017 rd

Svar på skriftligt spörsmål om beaktande av djurens välbefinnande i ändring av djurskyddslagen

Till riksdagens talman

I det syfte som anges i 27 § i riksdagens arbetsordning har Ni, Ärade talman, till den minister som saken gäller översänt följande skriftliga spörsmål SS 638/2017 rd undertecknat av riksdagsledamot Leena Meri /saf:

Säkerställer den nya djurskyddslagen djurens välbefinnande genom att den kompletteras med ett egenvärde för djur samt andra bestämmelser för att skydda djur mot en för kall uppfattning som enbart bygger på ägarskap?

Som svar på detta spörsmål anför jag följande:

Förslaget till regeringens proposition till lag om djurens välbefinnande är för närvarande på remiss. Den föreslagna lagen ersätter den nuvarande djurskyddslagen. Syftet med den föreslagna lagen är att främja djurens välbefinnande och djurskyddet samt att öka respekten för djur och förbättra behandlingen av dem. Tanken bakom respekt för djur är att djur har ett egenvärde som är oberoende av djurets värde för människan.

I 5 § i den gällande djurskyddslagen (247/1996) föreskrivs om skötsel av djur. Enligt den får inte djur som tagits om hand lämnas utan skötsel eller överges. Djuren ska få tillräckligt med lämplig föda, dryck och annan behövlig skötsel. Djur som insjuknat ska få ändamålsenlig vård. Djurens välbefinnande och miljö ska kontrolleras tillräckligt ofta. Motsvarande bestämmelser har inkluderats i förslaget till lag om djurens välbefinnande. Djurhållare ska se till skötseln av djur även vid skilsmässor eller andra konfliktsituationer.

I kap. 4 i den gällande djurskyddslagen föreskrivs om åtgärder som tillsynsmyndigheten kan vidta då lagen bryts. I 44 § i lagen föreskrivs om brådskande åtgärder. Enligt den får djurskyddsmyndigheten vidta omedelbara åtgärder för att trygga ett djurs välbefinnande om det behövs av djurskyddsskäl. I detta syfte kan för djuret skaffas vård någon annanstans eller en skötare på plats. För djuret kan även skaffas foder eller andra ämnen som är absolut nödvändiga för djurets välbefinnande. Om detta inte är möjligt eller ändamålsenligt, får djuret med stöd av 44 § i djurskyddslagen avlivas eller sändas till slakt eller säljas till gängse pris.

I förslaget till lag om djurens välbefinnande är syftet med ändringarna av bestämmelserna om tillsyn att ge myndigheterna effektiva och fungerande verktyg för att ingripa i lagstridig verksamhet. Enligt 96 § i förslaget får tillsynsmyndigheten vidta omedelbara åtgärder och skaffa ett djur föda, dryck eller annan vård som djuret behöver, om det är nödvändigt för att trygga djurets välbefinnande och om välbefinnandet inte kan tryggas tillräckligt på något annat sätt. I detta syfte får djuret också tas om hand och överlämnas till något annat ställe där det får vård. Enligt

Svar på skriftligt spörsmål SSS 638/2017 rd

förslaget är det nödvändigt att vidta brådskande åtgärder till exempel när ett djur lider av brist på skötsel eller när åtgärder med hänsyn till djurets hälsotillstånd måste vidtas genast för att säkerställa dess välbefinnande. Vidtagandet av brådskande åtgärder förutsätter inte alltid att djuret redan lider av till exempel bristande vård. Åtgärder ska vidtas även om djurets välbefinnande ännu inte äventyras, men det är uppenbart att det kommer att äventyras och välbefinnandet inte kan tryggas tillräckligt säkert på något annat sätt.

Om försäljning, annan överlåtelse eller avlivning av djur föreskrivs i 97 § i förslaget. Enligt den får tillsynsmyndigheten besluta att sälja ett djur eller, om djurets värde är mycket ringa, överlåta det på något annat sätt eller avliva det, om djuret inte kan lämnas kvar hos den som äger eller håller djuret. Tillvägagångssättet kan vara detsamma, om djuret med stöd av 96 § har skaffats vård någon annanstans, och djuret inte kan återlämnas till den som äger eller håller djuret. Tillsynsmyndigheten får vidta åtgärder som avser försäljning, annan överlåtelse eller avlivning av djur endast om en gärning eller försummelse från den som äger eller håller djuret kan allvarligt äventyra djurets välbefinnande och andra åtgärder inte är ändamålsenliga eller rimligtvis möjliga. Om djurets ägare eller innehavare till exempel har överträtt bestämmelserna om djurs välbefinnande och inte efterlevt ett redan meddelat föreliggande, kan tillsynsmyndigheten i vissa fall av ändamålsenlighetsskäl vidta sådana åtgärder som avses i paragrafen. Då är det inte alltid ändamålsenligt att meddela ett nytt föreläggande, eftersom inte heller det tidigare har iakttagits och eftersom djurets välbefinnande inte har återställts permanent på den nivå som bestämmelserna förutsätter. I vissa fall kan man inte heller påverka aktören med åtgärder enligt viteslagen. En förutsättning är emellertid alltid att djurets välbefinnande äventyras allvarligt. Om antalet djur åter är så stort att det inte rimligtvis över huvud taget är möjligt att skaffa dem vård och djuren inte kan lämnas hos ägaren eller innehavaren, kan myndigheten börja sälja eller avliva djuren.

Även om lydelsen om brådskande åtgärder i lagförslaget avviker från det som föreskrivs i den gällande djurskyddslagen, är det inte meningen att tillämpningsområdet för bestämmelserna ändras. Tillsynsmyndigheten är redan i dag tvungen att reflektera över i vilken situation det är motiverat att sälja eller avliva djur, huruvida man kan återlämna omhändertagna djur till deras ägare och huruvida djurens välbefinnande äventyras i sådant fall. Då tillsynsmyndigheten säljer, annars överlåter eller avlivar ett djur är det fråga om ingripande i djurägarens egendom på ett mycket kraftigt och slutgiltigt sätt. För detta ska det finnas giltiga grunder. På grund av detta är det nödvändigt att i lag tydligt reglera myndighetens behörigheter.

Helsingfors 14.2.2018

Jord- och skogsbruksminister Jari Leppä